

Greve Kommune
Prinsesseparken Selvejende

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

0-2 ÅR

FRA 01-05-2016 TIL 30-04-2018

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	6
1.4 Læringsforståelse	6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER	8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	8
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	10
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	10
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	12
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	12
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	12
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	13
3.4 METODER TIL EVALUERING	13
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	13
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	15
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	15
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	16
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	17
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	18
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	20
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	21
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	23
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	23
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	23
6 AFSLUTNING	24

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Områdets fastsatte indledning

Kære læser

Velkommen til Karlsvognens Pædagogiske Lære Plan (PLP).

Dette er en overordnet og fælles Pædagogisk Lære Plan for Karlsvognens institutioner, hvor de overordnede værdier, principper, læringsforståelse og - mål er beskrevet.

Den Pædagogiske Lære Plan er et vigtigt arbejdsredskab for institutionerne. Den bruges i et stort omfang til at arbejde mere systematisk i den pædagogiske praksis, og til at de fælles refleksioner over det pædagogiske arbejde, bliver mere eksplicite.

Greve kommune har i november 2015 fået en Dagtilbudspolitik, indeholdende fem temaer:

Trivsel og sundhed

Leg og læring

Plads til forskellighed

Sammenhæng i børns liv

Forældresamarbejde

Disse temaer vil indgå i de Pædagogiske Læreplaner, som en del af vores praksis og som en rød tråd gennem vores arbejde.

For yderligere beskrivelse af Temaerne se evt Greve kommunes hjemmeside eller på Børneintra.

I Karlsvognen har vi stor glæde af at dele viden med hinanden på tværs af institutionerne, og kan se at en fælles platform styrker vores faglige diskussioner.

Det er vigtigt at der er et lokalt ejerskab til PLPén, og forældre/bestyrelsen vil være bekendt med, og inddraget i de tanker, overvejelser og faglige refleksioner, der ligger bag den pædagogiske praksis.

God læselyst.

Illustration 1

1.2 Værdier

Områdets fastsatte værdier

Vores overordnede fælles værdier er følgende:

Med udgangspunkt i Greve kommunes værdi: Vi er en kommune, beskrives dette hos os, således:

Vi tager udgangspunkt i det enkelte individ.

- Det betyder bl.a. at hvert barn, forældre og medarbejder er forskellige, og har forskellige kompetencer og ressourcer.

Fællesskab.

- Vi vægter fællesskabet højt. Vi lægger vægt på, at indgå i et fællesskab med andre. Her kommer empati og solidaritet i spil, og evnen til, i et vist omfang, at tilsidesætte egne behov, for en højere sags tjeneste. For det enkelte barn gælder det, at de skal føle at de er en vigtig del af et fællesskab, og bidrager her til, i kraft af de kompetencer og ressourcer det enkelte barn har, og i kraft af de kompetencer og ressourcer der er i fællesskabet.

Med udgangspunkt i Greve kommunes værdi: Vi er ambitiøse, beskrives dette hos os, således:

Ambitiøse.

- Vi vil gerne være de bedste til vores fag, og skabe de bedste rammer og betingelser for medarbejdere og børn. Både børn og voksne skal være den bedste udgave af sig selv, og vi tager afsæt i en ressourcetilgang. Her tænkes uddannelse og kompetenceudvikling og de bedste læringsmiljøer for børnene.

Med udgangspunkt i Greve kommunes værdi: Vi tager ansvar, beskrives dette hos os, således:

Vi er anerkendende i vores tilgang til andre mennesker.

- Vi er alle som mennesker, forskellige, og oplever verden forskelligt. Det er en menneskeret. Ved uenigheder blandt voksne, vil dialog, nysgerrighed og interesse i et andet perspektiv, være vejen frem, for gensidig forståelse. I forbindelse med børn der f.eks. slår, vil handlingen ikke anerkendes, men vi vil søge at finde ud af, hvorfor barnet slår/bider etc.

Forskellighed bidrager til udvikling.

- Vi lægger stor vægt på, at vi er forskellige, og dermed kan bidrage og bibringe hinanden nye perspektiver og handlemuligheder. Vi værdsætter diversitet og de mange forskellige mennesker der er i vores bestyrelser.

Vi er med til at udvikle tilbuddene til børn med særlige behov, og arbejde inkluderende, så alle oplever mulighed for at indgå i det store fællesskab.

1.3 Pædagogiske principper

Områdets fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: At vi støtter udviklingen af barnets selvværd
2. Princip: At have medbestemmelse
3. Princip: At udvikle gode sociale færdigheder
4. Princip: At kunne indgå i et fællesskab, og kunne se situationer ud fra forskellige perspektiver, og alle er lige meget værd
5. Princip: At tænke sammenhængende om barnet, og hele dets liv
6. Princip: At have et tæt bestyrelsessamarbejde, forældresamarbejde og familieinddragelse
7. Princip: At være autentiske voksne der drager omsorg for det enkelte barn
8. Princip: At støtte barnets læring i alle hverdagssituationer

1.4 Læringsforståelse

Områdets fastsatte læringsforståelse

Hvad forstår vi ved "Læring":

I dagtilbud, når vi taler om børn i 0-6 års alderen, forstår vi læring som en forandringsproces, der udvikler barnets kompetencer, f.eks. ny viden, selvindsigt eller færdigheder.

Læring foregår hele tiden og er overalt: I vores daglige rutiner, i planlagte voksenstyrede aktiviteter og ikke mindst i den frie leg, hvor børnene selv sætter dagsordenen og indholdet.

Børn udvikler sig/lærer hele tiden, og tilegner sig løbende nye kompetencer. Disse kompetencer, nye viden og færdigheder skal afprøves og bearbejdes.

Børn lærer når de leger. I legen læres vigtige sociale kompetencer så som at vente, dele, forhandle, løse konflikter m.v.

I den pædagogiske praksis, både den voksenstyrede og den frie selv-valgte leg, er der opmærksomhed omkring at børnene har forskellige præferencer for læring og udvikling.

Nogle børn kan lide at lege vildt, og har brug for meget plads, andre er mere stille. Nogle har brug for at se ting, andre for at føle, høre eller lugte, og andre igen gennem bevægelse.

Det er det pædagogiske personales opgave at sørge for at alle områder så vidt muligt tilgodeses, i tilrettelæggelsen af det bedste læringmiljø for børnene.

Det pædagogiske personale har opmærksomhed omkring, hvilken position de indtager i forhold til børnenes udvikling/læring.

Vi taler om "de tre læringsrum": 1. Den voksne går foran barnet (bestemmer indhold af aktivitet/voksenstyret, f.eks. en sangleg), 2. ved siden af barnet (støtte i aktiviteten, f.eks. viser fagter i sanglegen) eller 3. bagved barnet (den selv valgte aktivitet, f.eks. børnene vælger selv sang og fagter).

Børnenes læring tilegnes bedst, når de mødes med åbenhed, nysgerrighed og alderssvarende/udviklingsmæssige udfordringer. Derfor har børn brug for, og krav på engagerede voksne, der er nærværende, som udviser ansvarlighed, og som børnene kan styre efter og lade sig inspirere af, hvis de har brug for støtte eller vejledning i deres læring/udvikling.

Det pædagogiske personale skal sørge for at børnene har mulighed for at fordybe sig i egen leg og at præsentere børnene for nye ting. De skal se hvad der optager børnene og støtte og opmuntre børnene i at følge egne initiativer og interesser.

Når vi arbejder inkluderende indebærer det at vi er indstillet på at undersøge om vores praksis muliggøre deltagelse af alle, både børn og voksne, samtidig med en accept af, at tænke anderledes om almenpædagogikken og praksis i institutionen.

Ansvar for børns læring/udvikling foregår i tæt samarbejde med forældrene, sammen er vi ansvarlige for børnenes læring bliver så optimal og god som muligt.

Illustration 2

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Områdets fastsatte overordnede læringsmål:

Alsidig Personlig udvikling:

Barnet støttes i at mærke egne behov og forstå sig selv. Kende til måden det selv reagerer på i forskellige situationer, og mærke egne grænser, ønsker og kunne sige til og fra (relaterer sig til alle fem temaer i DTP).

Sociale kompetencer:

Barnet skal have mulighed for at være en del af et fællesskab, få udviklet deres empatiske kompetence og lære at afkode de sociale spilleregler der finder sted mellem mennesker (relaterer sig i særlig grad til tema 1,2 og 3 i DTP).

Sproglig udvikling:

Barnet støttes i at bruge sproget på mange forskellige måder. (Relaterer sig til tema 2 og 5).

Krop og bevægelse:

Barnet skal have mulighed for at bevæge sig og udfolde sig fysisk og dermed bane veje for at udforske, afprøve, nyde og forstå sig selv, både fysisk og mentalt (Relaterer sig særligt til tema 1, 2 og 3 i DTP).

Naturen og naturfænomener:

Barnet skal have naturoplevelser, der bidrager både til den følelsesmæssig, mentale og fysiske udvikling. Naturen bruges som eksperimentarium og legerum så det danner grundlag for en varig interesse, respekt og ansvarlighed (Relaterer sig til tema 1 og 2).

Kulturelle udtryksformer og værdier:

Barnet stifter bekendtskab med forskellige kulturer og andre måder at leve og præsenteres for forskellige udtryksformer (Relaterer sig til tema 3, 4 og 5 i DTP).

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Områdets fastsatte læringsmål for børn med særlige behov:

Alsiddig personlig udvikling:

Støtte barnet i at forstå sig selv, og kunne give udtryk for følelser, ønsker og behov, samt glæde og vrede. I særlig grad varetage udviklingen af barnets selvværd, så det føler sig værdsat på lige fod med andre.

Sociale kompetencer:

Barnet skal have mulighed for at indgå i sociale relationer og fællesskaber, således barnet oplever at det har en betydning.

Sproglig udvikling:

Barnet støttes i at kunne udtrykke sig verbalt, i forhold til følelser, ønsker og behov.

Krop og bevægelse:

Barnet skal have mulighed for at bevæge sig og udfolde sig fysisk og dermed bane veje for at udforske, afprøve, nyde og forstå sig selv, både fysisk og mentalt. Vi har særlig opmærksomhed på de fysiske rammer i forhold til børn med særlige behov.

Naturen og naturfænomener:

Barnet skal have naturoplevelser, der bidrager både til den følelsesmæssig, mentale og fysiske udvikling. Naturen bruges som eksperimentarium og legerum så det danner grundlag for en varig interesse, respekt og ansvarlighed.

Kulturelle udtryksformer og værdier:

Barnet stifter bekendtskab med forskellige kulturer og andre måder at leve og præsenteres for forskellige udtryksformer.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Områdets fastsatte metoder og aktiviteter til inklusion:

Vi tilrettelægger det inkluderende arbejde med børn med særlige behov, efter de individuelle udfordringer/behov det enkelte barn måtte have.

Nogle vil have glæde af at kunne trække sig tilbage og have en "stille-stund" andre kan have brug for at indgå i en-til-en relation i en tid.

Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og synliggør det. Vi kan opleve at børn med særlige behov kan have særlig glæde af en god forberedelse af de aktiviteter vi laver, da forudsigeligheden kan være medvirkende til at skabe tryghed for barnet.

Vi indretter vores fysiske og psykiske rum, efter behov i den samlede børnegruppe.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Områdets fastsatte overordnede sprogindsats:

I alle institutioner er der sprogangsvarlige, der sikrer fokus på det daglige arbejde med de sproglige kompetencer.

I udvikling af det gode sprog, har vi fokus på den daglige kontakt der finder sted hele tiden. Den sproglige udvikling foregår i høj grad i alle hverdagsaktiviteter. Derfor er det vigtigt at give tid til at lade barnet udtrykke sig, og ikke skynde på det, eller rette hvis noget er forkert, men i stedet benævne det rigtige.

De voksne er rollemodeller for et godt sprog.

4 af Karlsvognens institutioner er med i "Styrk Sproget", et landsdækkende indsatsområde, et projekt der har til formål at løfte den sproglige faglighed, særlig i forhold til fler-sprogede børn. Dette projekt skal snart evalueres og afsluttes. Arbejdet med det videre forløb vil fortsætte.

Vi benytter os af Greve kommunes talepædagoger og ressourcepædagoger.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Områdets fastsatte arbejde med overgange:

Målet er:

- At skabe tryghed for børnene og forældrene ved overgangen.
- At overlevere vigtige oplysninger, med henblik på at det enkelte barns særegenhed og liv.
- At vi tænker børnene holistisk (det hele barn/menneske - 24/7, - ikke kun institutionstid , altså hele dagen).
- At stifte bekendtskab med, hvordan den nye verden er, som barnet skal indtræde i.
- At der er god og tæt dialog med de nye primære voksne.
- At der er åbenhed og imødekommenhed overfor besøg både i dagtilbud og skole.

Vi benytter Greve kommunes "Dialog-profil" i forbindelse med overgange fra vuggestue til børnehave, og fra børnehave til SFO. Forældrene inviteres til at udfylde dialogprofilen, som kvalificerer vores samtaler om børnene. Det sikre at væsentlige og relevante oplysninger videregives til nye omsorgspersoner, efter aftale med forældrene.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Områdets fastsatte metoder og aktiviteter for arbejdet med overgange og sammenhæng:

Vi har velkomstbreve/folder, som formidles til forældre når deres barn starter i institutionen.

Vi formidler muligheden om at søge oplysninger via Børneintra, til forældre, så der kan indhentes viden om det nye sted.

Vi søger viden om det nye sted, så der er mulighed for at benytte de metoder og eventuelt aktiviteter der arbejdes efter.

Der er tæt kontakt til det nye sted barnet skal hen.

Der aflægges besøg det nye sted, og andre gange inviteres nye primære voksne til at besøge barnet i dets trygge /vante omgivelser.

Vi målretter aktiviteterne i instituionerne, så barnet får den bedste forberedelse til at kunne indgå i det nye miljø.

Alle steder holdes der overleveringssamtaler, med forældrenes accept, bl.a. med udgangspunkt i dialogprofilen.

For at skabe sammenhæng i barnets liv, benyttes forskellige relevante metoder. Det kan bl.a. være i form af en fysisk mappe/bog/kuffert, men også i højere grad ved inddragelse af ny teknologi.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Prinsesseparken har plads til ca. 95 børn. Disse er fordelt i en vuggestueafdeling normeret til 34 børn og børnehaveafdeling med plads op til ca. 60 børn.

Vi ligger i et villakvarter i Karlslunde, som er et ressourcestærkt område.

Dette afspejler sig i en homogen børnegruppe, som samtidig er mangfoldig, idet alle børn er forskellige, hvilket vi understøtter i vores anerkendende og inkluderende pædagogik, hvor vi sørger for at alle er en del af vores fællesskab.

Vi er ca. 15 fastansatte pædagogiske medarbejdere, en leder og en køkkendame.

Medarbejdergruppens uddannelsesmæssige baggrund består af såvel uddannede pædagoger, uddannede pædagogiske assistenter samt pædagogmedhjælpere.

Vi er en selvejende daginstitution under Karlsvognen. Vi har driftsoverenskomst med Greve Kommune og værdsætter samarbejdet højt, men sætter også pris på vort selveje.

Kort fortalt betyder det, at være selvejende, at det er forældrene i institutionen, der har arbejdsgiverfunktionen, og derfor ligger der naturligvis meget indflydelse og engagement i vores forældregruppe.

I Karlsvognen har vi en minibus, som på skift er til rådighed i vores institutioner.

Dette skaber gode muligheder for ture ud af huset, herunder oplevelser i naturen samt kulturelle oplevelser og understøtter dermed vores pædagogiske arbejde ud fra Læreplanstemaerne.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er følgende prioritering af de enkelte læreplanstemaer angivet:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	20,0
Sproglig udvikling	25,0
Krop og bevægelse	20,0
Naturen og naturfænomener	7,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	8,0

Kommentar

I Prinsesseparken arbejder vi altid med alle lærerplanstemaerne i vores daglige praksis - og er bevidste herom.

Procentfordelingen afspejler den tyngde vi oplever de forskellige temaer har i det daglige arbejde - uden at vi dog forglemmer dem med lavere procentangivelser.

Derudover har vi i Karlsvognen valgt fælles at sætte særligt fokus på ét tema i en given periode, hvorved vi styrker vores samarbejde i Karlsvognens institutioner - eksempelvis gennem afvikling af temadage, anvendelse af videnspersoner indenfor det pågældende læreplanstema samt eventuelt afholder fælles aktiviteter med børnene.

Perioderne løber almindeligvis over 1 år - med opstart 2. halvår i kalenderåret og fortsættende i 1. halvår det følgende kalenderår.

Fra 2. halvår 2016 sætter vi i Karlsvognen særligt fokus på temaet "Natur og naturfænomener".

Der har tidligere været sat særligt fokus på "Krop og bevægelse", "Kulturelle værdier og udtryksformer" samt "Sproglig udvikling".

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Video
- Iagttagelser/observationer
- Karlsvognens PLP materiale

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- SMTTE
- Karlsvognens PLP materiale

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Vi arbejder efter årsplan og planlægger vores aktiviteter.

Vi reflekterer og evaluerer dels gennem den daglige dialog omkring dagens pædagogiske aktiviteter, dels efter gennemførte aktiviteter - såvel på stuemøder, afdelingsmøder som personalemøder.

Vi evaluerer vores læreplaner og anvender evalueringen aktivt i det fremfrettede læreplansarbejde.

I vores evalueringer holder vi målet for øje og reflekterer fagligt og udviklingsorienteret over udbyttet for det enkelte barn og gruppen som helhed.

Vi anvender vores erfaringer fremadrettet og tilpasser evt. kommende aktiviteter på baggrund af disse.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Børnegruppen generelt:

Vi ønsker at vores børn skal have en så høj grad af tryghed som muligt. En tryghed der skal bidrage til barnets selvværd og selvtillid.

Som personale er vi nærværende og omsorgsfulde og tilbyder børnene gode aktiviteter, hvor de kan udfolde sig, så vi skaber optimale rammer for udvikling og trivsel - herunder at skabe venskaber børnene imellem.

Børn med særlige behov:

Vi oplever meget få børn i denne alder har et udpræget "særligt behov", ligesom vi generelt har et meget begrænset antal flersprogede børn i vores børnegruppe. Fælles for disse grupper er dog, at vi generelt ikke ændrer vores adfærd eller grundtanker, men udelukkende har en ekstra opmærksomhed på barnet.

Vi samarbejder med andre faggrupper, f.eks. talehørelærere, fysioterapeuter, psykologer (PPR) m.v.

Alsidig personlig udvikling går i tråd med alle 5 temaer i Greve Kommunes Dagtilbudspolitik.

Eksempelvis ses "Trivsel & Sundhed", når vi oplever børnene komme glade i vuggestue om morgenen eller når vi ser børnene i godt samspil med hinanden.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnegruppen generelt:

Vi ønsker at vores vuggestuebørn skal kunne danne venskaber og har en overordnet tillid til, samt respekt for, deres omverden.

Vi vil give børnene redskaber til at sige til og fra.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi har nysgerrige børn.
2. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi oplever trygge børn, der respekterer/holder af deres vuggestue.
3. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser Barnets Hus blive flittigt brugt, og virker generelt tryghedsskabende.
4. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser det enkelte barn udvikle sig og deltage aktivt i vores aktiviteter.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi skaber mulighed for at eksperimentere og lege.
2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi giver mulighed for medbestemmelse.
3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi anvender "Barnets Hus".
4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi har daglige samlinger, hvor alle børn bliver set, hørt og forstået.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Børnegruppen generelt:

Vi guider og vejleder børnene i deres leg, samt generelle samvær. Vi har fokus på det samspil børnene har indbyrdes. Helt overordnet er det vigtigt for os, at børnene føler sig værdifulde i vores fælleskab.

Sociale kompetencer relaterer sig generelt til alle 5 temaer i Greve Kommunes Dagtilbudspolitik. "Leg og Læring" er eksempelvis en stor del af at udvikle børnenes sociale kompetencer. Vi benytter dagligt de 3 læringsrum i samspillet med børnene. Vi veksler mellem at gå foran, ved siden af og bag ved barnet. Det ses blandt andet i sanglege, hvor aktiviteten starter med at være voksenstyret men ender med at vi følger barnets eget initiativ.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnegruppen generelt:

Det er vores mål, at børnene udvikler evnen til:

Empati, herunder at få mulighed for at opleve glæden ved - samt se sig selv som en ligeværdig del af - fællesskabet.

At samarbejde og respektere andre, både i venskaber og uenskaber.

At forstå vores forskelligheder og derved udviser hensyn og omsorg for hinanden.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnegruppen generelt: Når vi ser at børnene feks. hjælper hinanden med at tage tøj på - også uopfordret.
2. Tegn: Børnegruppen generelt: Når vi ser at børnene kan tyde hinandens signaler og handler herpå, ved feks. at vise omsorg.
3. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi taler pænt til hinanden, og drager omsorg for hinanden.
4. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi kan se at børnene venter på tur.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sociale kompetencer angivet:

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden.
2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi hjælper dem med at tyde hinandens signaler, glæde/vrede m.v.
3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi sørger for, at vi som voksne er gode forbilleder.
4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi guider børnene i at give plads til hinanden eks.vis ved samling.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Børnegruppen generelt:

Sproget er en forudsætning for, at børnene kan udvikle og fastholde deres identitet og selvfølelse. Sproget giver børnene mulighed for at udtrykke følelser og tanker - sige til og fra - samt indgå i dialog med børn og voksne, således at barnet oplever sig forstået af omgivelserne.

Børnene bruger blandt andet sproget i venskaber og konfliktløsning.

Vi har derfor stor fokus på sprogforståelsen, kropssproget samt såvel det nonverbale som verbale sprog - men også det at lære at lytte til andre er et element i vores sprogarbejde.

Sproglig udvikling knytter sig til Greve Kommunes Dagtilbudspolitik tema 1, 2, 3 og 5.

Eksempelvis skal der være "Plads til forskellighed" når børn lærer sproget at kende.

Børn skal behandles forskelligt, for at alle får de samme muligheder. Derfor yder vi en ekstra støtte til de børn, som har svært ved det talte sprog.

"Forældresamarbejdet" er ligeledes væsentligt, idet forældrene har et ansvar for hjemme at støtte barnets sprogudvikling.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnegruppen generelt:

Den succes det er for barnet, at kunne forstå, blive forstået, samt at udtrykke sig, er en utroligt vigtig oplevelse i barnets første år. De kommunikative evner er uvurderlige i forhold til de interaktioner der finder sted i barnets liv.

Vores arbejde med sproget bidrager til en god selvforståelse, et godt selvværd og selvtillid hos barnet.

Vi har en sprogansvarlig pædagog i vuggestueafdelingen, som har fokus på et eventuelt behov for sprogvurdering af et barn. Vi samarbejder desuden med talehørelærer fra PPR.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi kan høre, at barnet gentager ordet, og benævner en genstand på et senere tidspunkt.
2. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi kan se, at barnet bliver bedre og bedre til at udtrykke sig, og gør det også uden opfordring.
3. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi oplever, at barnet kan sætte ord på følelser, behov og lignende.
4. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser, at børnene blive aktive deltagere i historierne samt at børnene inddrager historierne i deres leg.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Personalet sætter ord på egne og barnets handlinger, følelser og oplevelser.
2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi arbejder med rim og remser, synger m.m.
3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Barnet bliver støttet i at bruge sproget, så det bliver et trygt værktøj.
4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi arbejder med dialogisk læsning.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Børnegruppen generelt:

Vi bruger naturen og nærmiljøet, til at gå tur med børnene, hvor vi i høj grad motiverer børnene til selv at gå uden at holde fast - da det fremmer børnenes bevægelses- og balanceevne.

Vi går ofte til en lille skov med bakker, som udfordrer og styrker motorikken.

I vinterhalvåret har vi rytmik i vores kælder mindst en gang ugentligt.

I vores daglige samvær med børnene indgår der sanglege, fagtelege og vi lytter til musik og danser og hopper.

Vores legeplads er indrettet, så den stimulerer børnenes motoriske udvikling, eksempelvis kuperet terræn, forskellige typer underlag, diverse legeredskaber så som gynger og rutsjebane, der stimulerer vestibulærsansen.

Arbejdet med læreplanstemaet relaterer sig blandt andet til Greve Kommunes dagtilbudspolitik tema 1 - "Trivsel & Sundhed", i kraft af, at vi har indrettet vores fysiske rammer, så de stimulerer børnenes motoriske udvikling.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnegruppen generelt:

Det er vores mål, at øge bevidstheden om "hvad kan jeg"?

Vi arbejder med selvhjulpethed, således at børnene udvikler kropsbevidsthed og motoriske færdigheder.

Vi ønsker at skabe bevidsthed hos barnet i forhold til egen motorisk formåen, som skaber succesoplevelser og mod på nye udfordringer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvikle deres grovmotorik, ligesom den kinæstetiske sans bliver stimuleret.
2. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser at børnene bliver nysgerrige på at afprøve sig selv sanseligt.
3. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser at børnene udvikler deres finmotorik og koncentrationsevne.
4. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udfolde sig fysisk samt udvikle kropsbevidsthed og koncentrationsevne.
5. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvikle deres kropsbevidsthed, herunder kropsfornemmelse og at kunne mærke dem selv.
6. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene få succesoplevelser, at de vokser med opgaven, tør mere og bliver glade når de kan.
7. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvise kropslig såvel som verbal glæde ved at være på legepladsen, samt at de tør og kan mere.
8. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvikle balanceevne og motorisk formåen, eksempelvis ved at kunne gå selv, gå længere ture og vise mod på at bevæge sig på egen hånd.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi tager på ture til skov og strand.
2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi tilbyder sansestimulerende oplevelser.
3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi tegner, klipper, limer og maler.
4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi har rytmik.
5. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi laver børneyoga.
6. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi motiverer børnene til selv af være aktive.
7. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi bruger vores legeplads.
8. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi går ture i nærmiljøet.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med naturen og naturfænomener angivet:

Børnegruppen generelt:

Vi følger årets gang, og arbejder med de forskellige årstider. Vi er eksempelvis ude i al slags vejr og studerer dyr/blade/frugter osv.

Vi går på ture, hvor vi indsamler frugter, bær, blade, grene og grankogler m.m. som vi efterfølgende bruger i forskellige pædagogiske aktiviteter, såsom sanseintegration, collager, æblegrød.

Vi har 2 kaniner samt vilde egern, som børnene fodrer hver dag - og iagttager dem spise og springe i træerne. Vi taler om dyrenes levevis og hvor de sover.

Vi har en årlig bondegårdstur, hvor børnene får viden om begrebet "fra jord til bord".

Arbejdet med læreplansteamet relaterer sig blandt andet til Greve Kommunes Dagtilbudspolitik tema 2 "Leg & Læring", da børnene gennem mødet med naturen, lærer om livets cyklus, får kendskab til årstidernes skiften og lærer at passe på naturen.

Det relateres ligeledes til "Trivsel & Sundhed", da børnene blandt andet får mulighed for ro og rum til fordybelse eksempelvis gennem sanseoplevelser i skoven.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnegruppen generelt:

Det er vores mål, at vores børn skal lære at tage hensyn til naturen, lære om bl.a. fødekæden, skærpe barnets opmærksomhed og interesse for naturen, samt bliver bekendt med den mangfoldighed den udtrykker bl.a. ved årstidsskift/vejrforhold.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene vise interesse for naturen, når vi er på legepladsen, herunder iagttage egern i træerne eller lege med vand på en regnvejrsdag.
2. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi kan se at børnene er nysgerrige, når vi er ude på tur.
3. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvise interesse for ting de/vi finder i naturen - eksempelvis en regnorm - og vi taler om dette med barnet.
4. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvise begejstring - eksempelvis ved at hoppe i vandpytter eller forsigtigt røre ved en lille bille eller orm barnet finder, så dyret ikke skades.
5. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene være omsorgsfulde overfor dyrene - det være sig i tale eller i handling.
6. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvise forventning og begejstring, når vi tager på oplevelsesture med Karlsvognens bus.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi skaber gode rammer for naturoplevelser.
2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi tager på ture for at opleve og sanse naturen.
3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi undersøger naturen sammen med børnene.
4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi viser glæde og respekt for naturen.
5. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi har kaniner og vilde eger.
6. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi anvender Karlsruvognens bus til ture ud i naturen.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Børnegruppen generelt:

Vi tager afsæt i danske traditioner og introducerer til andre. Vi afholder blandt andet børnenes fødselsdage, fejrer højtider som påske og jul, slår katten af tønden og tager på forskellige ture, hvor vi blandt andet besøger bondegård.

Vi er kreative - maler, tegner m.m.

Vi mødes årligt med Karlsruvognens andre institutioner til vores fælles "Store legedag".

Arbejdet med læreplanstemaet relaterer sig blandt andet til Greve Kommunes Dagtilbudspolitik tema 3 "Plads til forskellighed", idet vi skaber rum for barnet til at arbejde med forskellige udtryksformer, så som fingermaling eller kropslig udfoldelse til musik.

Gennem fejring af højtider får barnet kendskab til den danske kulturhistorie og vi læser bøger om andre lande og kulturer, så børnene får indsigt i forskellige måder at leve på.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnegruppen generelt:

Det er vores mål, at vores børn stifter bekendskab med egen (dansk) kultur.

Lærer om samt udviser respekt for andres kulturer.

Får kendskab til andre udtryksformer så som teater, cirkus, kunst, musik o.l.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi oplever børnene udvise begejstring under besøget og efterfølgende vise interesse for oplevelsen, ved blandt andet at tale om den.
2. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi iagttager børnene udvikle deres kreativitet, herunder at de udviser lyst og interesse for at anvende forskellige materialer.

3. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvise glæde og genkendelighed ved gentagelser, ligesom vi oplever børnenes selvværd blomstre, når de fejrer fødselsdag.
4. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser børnene udvise begejstring, når vi eksempelvis deltager i Karlsvognens årlige "Store legedag", afholder sommerfest i institutionen mv.
5. Tegn: Børnegruppen generelt: Vi ser at børnene får lyst til at udvide deres repetoire, og synger på eget initiativ samt viser interesse for selv at læse i bøger.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi tager på bondegårdsbesøg.
2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi er kreative, maler og tegner m.m.
3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi fejrer fødselsdage/jul/påske.
4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi deltager i arrangementer.
5. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi synger sange og læser bøger.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

Vi er kontinuerligt opmærksomme på at tilpasse vores læringsmiljøer ud fra et børneperspektiv, herunder at tilpasse stueindretningen i forhold til placering og tilgængelighed af legetøj og bøger. Vi iagttager børnenes reaktioner i forbindelse med aktiviteter, herunder eksempelvis deres begejstring når vi siger, vi skal på legepladsen eller i kælderen, hvor vi har motorikrum. Dette tager vi som udtryk for, at aktiviteterne er meningsfulde og inspirerende for børnene. Vi er opmærksomme på farvevalg på stuerne, idet vi ønsker at skabe hyggelige og indbydende rammer, som samtidig fremhæver eksempelvis fotos, "Børnenes Hus" og tegninger, som er i børnenes interesse. Vi tænker børnemiljø ud fra et fysisk, psykisk, æstetisk og et helhedsorienteret perspektiv.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

I vores planlægning af dagens aktiviteter tilgodeses muligheden for at imødekomme såvel fysisk som højtlydt udfoldelse samt stille lege. Vi skaber muligheder dels gennem aldersopdelte aktiviteter på tværs af stuerne, dels ved at opdele stuen i mindre grupper. Eksempelvis kan en del af børnegruppen være på legepladsen, hvor de kan udfolde sig motorisk og råbe højt, mens den resterende del har mulighed for fordybelse og stille aktiviteter på stuen. Vi mener der skal være plads til forskellighed, hvorfor vi udviser rummelighed og tolerance i vores pædagogik og adfærd. Dette kommer eksempelvis til udtryk ved, at vi ikke har rigide og fastlåste retningslinjer og regler, men tager afsæt i situationen og det pågældende barns behov.

6 AFSLUTNING

Vi ser frem til at udbygge vores arbejde med de Pædagogiske Læreplaner.

For yderligere oplysninger kan lederen af institutionen kontaktes.

Evalueringen af denne PLP vil finde sted i 2018.

Med venlig hilsen

Prinsesseparken

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**